

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 5. Vtrum per hanc scientiam cognoscat etiam futura contingentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

dum comprehensivè substantiam, potestas, & habitus Angelorum & Animarum: Patet ex dictis in Prima parte; sed solum ex parte obiecti requiritur representatio illorum per species intelligibiles, quas Anima Christi facile poterat diuino munere accipere. Deinde, Hæc cognitio valdè erat consentanea & quodammodo debita Christo. Primò, Ob dignitatem Personæ. Secundò, Propter fidei prædicationem, quam sæpè confirmabat ostendendo se cognoscere aliorum cogitationes. Tertiò, Quia erat Caput & Iudex omnium, cuius intererat nosse omnium cogitationes. Vnde etiam nõ debebat in hoc dependere ab aliorum locutione, sicut Angeli.

Dices; Christus cognouit has cogitationes per scientiam beatificam; quid ergo opus est illas rursus per aliam scientiam cognoscere extra Verbum? Respondeo, Quia non solum debebat illas cognoscere vt Beatus, sed etiam vt degens cum hominibus, hominesque docens; vt supra dictum est.

DVBIUM IV.

Vtrum per hanc Scientiam cognouerit mysteria Diuinitatis?

10
Mysteria
Diuinitatis.

Respondeo; Eum per hanc scientiam cognouisse euidenter ea quæ ad diuinam naturam, & personarum distinctionem pertinent; non tamen intuitiue.

Vbi notandum est, quædam mysteria pertinere ad Deum, vt Vnus est; quædam, vt Trinus. Rursus, Quæ ad eum pertinent, vt Vnus est, sunt duplicia: quædam enim pertinent ad eum, vt est Auctor naturæ; vt, esse Vnum, Creatorem, Omnipotentem; & similia. Et hæc possunt cognosci ex rebus naturalibus, vt patet ad Romanos 1. vers. 20. Alia autem pertinent ad eum, vt est auctor gratiæ, & finis supernaturalis; vt, quod sit obiectum beatitudinis clarè visibile, quod sit auctor gratiæ & gloriæ. Et hæc cognoscuntur à Christo per effectus supernaturales, quos ipse per scientiam infusam perfectè & clarè intuebatur. Hoc tamen modo Angeli non cognoscunt Deum scientiâ naturali; quia non cognoscunt effectus supernaturales. Hæc cognitio est longè præstantior fide; quia est supernaturalis, & euidentis.

11
An cognouerit
Mysterium
Trinitatis.

Sed difficultas est: Quomodo per hanc scientiam cognouerit mysterium Trinitatis: non enim satis est vt cognouerit illud visione beatifica; quia oportebat vt etiam cognosceret illud, vt viator confors viatorum. Et Confirmatur; Quia aliqui, vt viator non potuisset amare & venerari singulas Personas distinctè, ipsique gratias agere: neque orare Patrem; nec instruere hominem de hoc mysterio. Latiùs quoque fides nostra se extendisset, quàm cognitio supernaturalis, quæ ei, loco fidei data erat.

Negatur de
solutiua
Abstracta.
Etiam quid
dicitur
cognitione.

Dicendum igitur est Primò, Eum non cognouisse Trinitatem intuitiue per hanc scientiam; quia intuitiua est beatifica. Secundò, Nec etiam abstractiue, cognoscendo quidditatem singularum Personarum: nam ad hanc videtur requiri lumen gloriæ; sicut & ad cognitionem diuinæ essentiæ abstractiuam. Nam eiusdem rationis est lumen, quo essentia aliqua perfectè cognoscitur cognitione abstractiua, & quo intuitiua; vt patet

in Angelis. Quòd si lumen scientiæ infusæ, non distinguatur à lumine gloriæ realiter, existimo non implicare, vt essentia diuina & personæ clarè & distinctè cognoscatur abstractiue, ita tamen vt per eandem cognitionem non cognoscantur intuitiue: quamuis existimem nemini talem cognitionem dari; quia est imperfecta in suo genere, quando lumen est præsens; & etiam superflua, cum visio abundè sufficiat.

Tertiò, Cognouit tamen hoc mysterium multis alijs modis per hanc scientiam infusam. Primò, Quia perfectissimè intelligebat Scripturas, & sensum à Spiritu sancto intentum; eratque ei euidentis eam esse diuinitus reuelatam: atqui in Scripturis continetur mysterium Trinitatis. Secundò, Euidenter cognoscebat naturam fidei & actuum eius: vnde etiam illi euidentis erat illam fundari in testimonio diuino, nec posse esse falsam: proinde euidenter cognoscebat quidquid per illam erat creditum esse verum. Sed hi duo modi continent euidentiam tantummodò in testimonio diuino. Tertiò, Christus per scientiam beatam euidenter cognoscebat Trinitatem; ac proinde per lumen naturale & infusum, non poterat hoc mysterium ignorare: quia quod intellectus altiori cognitione apprehendit, potest etiã inferiore sibi formare. Hinc ita erat illi euidentis mysterium Trinitatis, vt non posset ambigere, etiamsi per impossibile visio beatifica cessasset. Sicut alibi diximus de Paulo, qui si vidit diuinam essentiam in raptu, dum transijt illa visio retinuit nihilominus euidentem cognitionem huius mysterij ex vi prioris cognitionis, tamquam ex clara quadam experientia. Quarto, Probabile est Christum Dominum per scientiam infusam, potuisse euidenter cognoscere actum visionis beatificæ; ac proinde obiectum huius actus, scilicet mysterium Sanctissimæ Trinitatis. Sicut Angelus, quia cognoscit actum internum alterius, etiã cognoscit illud esse verum, quod per illum actum indicatur, si in illo non possit esse error. Quintò, potuit Deus hoc mysterium immediatè reuelare Christi per quadam spiritualem locutionem, efficiendo vt perfectissimo modo per species infusæ ex analogia creaturarum illud apprehenderet: quam locutionem seu reuelationem Christus euidenter intuebatur, & cognoscebat esse diuinam, quamuis hic modus fortè necessarius non fuerit.

12
Affirmatur
de varijs
alijs modis.
1. Modus.

2. Modus.

3. Modus.

4. Modus.

5. Modus.

DVBIUM V.

Vtrum per hanc Scientiam cognoscat etiam futura contingentia.

Respondeo, cognoscere non solum quæ ex causis naturalibus, sed etiam quæ ex liberis pendent. Est communior sententia Doctorum. D. Thomæ hic, quamuis in 3. dist. 14. quæst. vniuersalis art. 3. tenuerit contrarium. Durandi dist. 14. q. 13. Scoti ibidem. Marsilij quæst. 10. art. 2. & passim omnium hoc tempore.

13
Cognoscit
futura
libera.

Probatur; quia ista cognitio potest haberi à viatore: vt patet in multis Prophetis, qui futura clariùs aut obscuriùs præuiderunt. Ergo consentaneum est, vt Christus tamquam viator, omnium futurorum euidentem prænotionem habuerit; præsertim cum hæc cognitio sit necessaria ad perfectissimam

fe&issimam prudentiam, & ad perfectum donum prophetia.

14
Non tamen
intuitiue.

Sed difficultas est de modo quo ea cognouit ! Respondeo & Dico Primò; Non intuitiue. Neque enim propter realem presentiam futurorum in aternitate; vt quidam volunt: nam implicat vt sint realiter presentia aternitati per co&istentiam, nisi existant in proprijs mensuris. Neque etiam propter presentiam obie&tiua in aternitate: nam esse obie&tiue presens, nihil est aliud, nisi cognosci. Vnde dicere illa cognosci quia obie&tiue presentia, nihil est aliud, quam dicere, ea cognosci, quia cognoscuntur, seu scientia obijciuntur: quod est petere principium. Neque etiam propter representationem specierum: nam species ex se non magis representat rem esse futuram, quam non esse futuram; sed abstrahit ab vtroque: vt patet in speciebus Angelicis. Vnde quòd futura videantur, non tam ex vi representationis specierum, quam ex efficacia luminis dependet; vel potius ex peculiari influxu diuino, qui nullà vi creatà potest suppleri.

15
Sed abstrahit
a se.

Dico Secundo; futura per hanc scientiam cognosci abstrahitiue; non tamen ex vi representationis specierum. Quia etsi possint per species apprehendi sicut sunt futura, non tamen iudicari vt rùm ita futura sint. Cùm enim id quod apprehenditur, non est notum ex terminis, debet ex aliquo medio diiudicari, an ita sit, an non. Quod medium vel est causa illius, vel effectus, vel signum aliquod habens necessariam connexionem cum futuris: atqui nulla est talis causa futurorum, nec effectus, nec signum, præter testimonium eius, qui ea videt.

In testimo-
nio diuino.

Vnde Dico Tertio, Per hanc scientiam cognosci futura in testimonio diuino, quod illi erat euident. Poterat enim Deus facere, vt apprehenderet futura cum suis circumstantijs: & quia illi euident erat hanc apprehensionem, per diuinam locutionem fieri; etiam euident erat, id quod apprehendebatur, verum esse; & tali modo, loco, tempore futurum. Addo; fortè etiam per hanc scientiam futura cognosci in ipsa visione beatifica, qua cognoscebat res futuras in Verbo; nam videbat suam visionem: vnde probabile est, etiam seuisse quid, & cum quibus circumstantijs videret futurum. Sicut si quis in Deo vidisset futura, cessante illà visione posset cognoscere nihilominus illa esse futura; & illa visio haberet se per modum experientia; quâ futura tamquam præterita iam esset expertus.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus hac Scientiâ vti potuerit, non conuertendo se ad phantasmatà?

16
Non debuit
vni phan-
tasmatè
ad hanc
scientiam.

Respondeatur affirmatiue. Primò, Quia per hanc scientiam cognoscebat substantias spirituales clarè, & intuitiue: atqui perfecta cognitio spiritus, nullam habet dependentiam aut c&nsensionem cum sensuum internorum vel externorum operatione: ergo &c. Secundo, Quia per hanc scientiam cognoscebat substantias corporales, non vt manifestantur ex sensibilibus, seu conceptu sensibilibus; sed purè & nudè, vt sunt

in seipsis: ergo non pendeat ab vsu sensuum. Tertio, Quia species huius scientia, non erant hausta ex visis phantasie, neque similes illis, quae inde formantur; sed altioris ordinis, & naturâ suâ infusæ: ergo &c.

Dices, Anima quamdiu est in corpore, postulat vt ad cognitionem intellectiuam concurrat imaginatiua; nec potest sine miraculo aliquid intelligere, nisi id ipsum per imaginationem formet: ergo Christus quam diu erat in corpore mortali, pendeat in vsu huius scientia à cooperatione phantasie. Ob hoc argumentum Durandus in 3. dist. 14. quaest. 3. num. 7. tenet Christi Animam nõ potuisse vti scientiâ infusâ sine conuersione ad phantasmatà; ac proinde non antea quam c¶sset ea sibi naturaliter ex rebus sensibilibus.

17
Obiectio
Durandus.

Sed hæc sententia non est probabilis. Patet, tùm ex argumentis allatis: tùm, quia Christus ab initio conceptionis hanc scientiâ vsus fuit: nam per eam omne meritum ipsius regulari debebat; meruit enim ab initio. Atqui tunc non poterat naturaliter species phantasie comparare: tùm, quia non dependere à phantasia, est longè perfectius; nam hæc dependentia ab imbecillitate luminis prouenit. Atqui hæc sententia in Christo erat perfectissima, nec vllam talem dependentiâ postulat: ergo non debebat hanc imperfectionem à subiecto trahere.

Refellitur.

Ad Argumentum, Respondeo Primò: Etsi cognitio naturalis in hac vita dependeat à phantasia cooperatione, non tamen cognitio supernaturalis perfecta & clara: nam procedit ex lumine quod perfectum est in vi intelligendi; nec habet illam imbecillitatem quæ est in lumine naturali nostri intellectus. Deinde, quia postulat species sublimiores, quæ res ipsas nudè & distinctè representent. Resp. Secundo, Animam beatam habere hanc vim vt possit sine dependentiâ à sensibus intelligere; vnde cùm Anima Christi fuerit ab initio beata; etiam hanc vim habuit.

18
Potuit ta-
men phan-
tasmatà
ad eam ap-
plicare.

Aduerte tamen, Christum per hanc scientiam potuisse applicare vim imaginatiuâ ad perfectionem apprehensionem, & cognitionem rerum sensibilibus, quam ipsa per se præstare possit. Sed hoc proueniebat ex perfectione huius scientia; non autem quod tali applicatione ad intelligendum egeret. Et sic intellige quod ait D. Tho. ad 3.

ARTICVLVS III.

Vtrum hac Scientia fuerit collatiua?

Respondeo D. Thomas: hæc scientia in vsu poterat esse collatiua seu discursiua; non tamen fuit acquisita per discursum, sed infusa.

19
Hæc Scien-
tia nõ fuit
discursiua.

Vbi Notandum est, hanc scientiam ex naturâ suâ non fuisse discursiuam, nec eguisse compositionem vel diuisionem; sed simplici intelligentiâ penetrasse omnia, multò perfectius cognoscendo conclusiones in principijs, & effectus in causis, quam per lumen Angelicum cognoscantur. Ratio est, quia lumen huius scientie erat efficacius, quâ angelicum, & ytebatur speciebus vniuersalioribus: atqui hæc est causa cur Angeli non egeant discursu, compositione, aut diuisione: ergo &c.

Gg iij Con-